

Minder zaad in bijzondere bolgewassen door gebruik Chloor IPC

Goed vliegweer is voor bijen belangrijk tijdens de bloei

Diverse bijzondere bolgewassen worden vermeerderd via zaad. In sommige jaren wordt er bijna geen zaad geogst, wat de continuïteit van de teelt ernstig verstoort. In de praktijk bestaat het vermoeden dat het gebruik van herbiciden de zaadvorming kan remmen. PPO heeft de achtergrond van dit vermoeden nader onderzocht.

Tekst: Paul van Leeuwen en John Trompert,
PPO Bloembollen
Foto: PPO Bloembollen

Er zijn verschillende bijzondere bolgewassen die via zaad worden vermeerderd. Elk jaar wordt dit zaad gezaaid voor een continue productie van bollen. Als er een jaar geen zaad wordt geogst wordt de bolproductie verstoord en dat is ongewenst. Soms kan de misoogst gedeeltelijk worden opgevuld met overjarig zaad, maar vaak ook niet. Omdat vanuit de praktijk is aangegeven dat het gebruik van herbiciden tijdens de bloei van invloed lijkt op de zaadproductie ontstond de vraag of dit werkelijk zo is, om welke herbiciden het dan gaat en wanneer ze wel of niet zonder problemen gebruikt kunnen worden ten aanzien van de zaadproductie.

HERBICIDEN

In overleg met de praktijk is ervoor gekozen om het onderzoek uit voeren met de gewassen *Scilla siberica* en *Ornithogalum balansae*. Het onderzoek heeft zich toegespitst op het gebruik van Chloor IPC (2 l/ha) maar ook Goltix WG (3 kg/ha), Pyramin (2 kg/ha) en een niet toegelaten middel zijn tijdens de bloei toegepast. Daarnaast zijn meestal Roundup (4 l/ha) in de winter en soms Stomp (2 l/ha) voor opkomst toegepast. Chloor IPC is voor of rond opkomst toegepast of bij begin bloei of volle bloei. Goltix en Pyramin zijn bij het begin van de bloei toegepast.

MINDER ZAAD

Het bleek dat alleen Chloor IPC, toegepast tijdens de bloei, duidelijk minder kilo's zaad tot gevolg had. Dit was vooral het geval bij bespui-

tingen tijdens volle bloei, maar bij *Ornithogalum* in mindere mate ook tijdens het begin van de bloei. De zaadopbrengst nam met 25 tot 35% af. Indien zaadproductie gewenst is, is het dus verstandig geen Chloor IPC tijdens de bloei toe te passen. Bespuitingen met Chloor IPC voor en rond opkomst hadden geen effect op de zaadproductie. Van de andere middelen is geen negatief effect op de zaadproductie waargenomen.

BESTUIVING

Hoewel het gebruik van Chloor IPC tijdens de bloei de zaadproductie sterk verminderde was er in beide jaren geen sprake van een totale misoogst, zoals volgens telers weleens voorkomt. Daarvoor moet dus meer aan de hand zijn. Diverse bolgewassen worden via bijen bestoven. Ook tijdens deze proeven zijn op zonnige dagen veel bijen en andere insecten op de bloemen waargenomen. Van bijen is bekend dat ze niet actief zijn als het donker weer is met veel wind. Het lijkt daarom meer voor de hand liggen dat in de jaren met een totale misoogst niet de herbiciden maar het weer de boosdoener is voor de slechte zaadproductie.

Uw sector investeert in dit onderzoek via het Productschap Tuinbouw. Meer informatie is te vinden op www.tuinbouw.nl bij projectnummer PT 13634).